

ଦିପାଳୀ ଓ ମିତାଳୀ ଦୁଇ ଉତ୍ସାହ। ଦିନେ ଦିପାଳୀ କାଗଜ ଆଣି ତାକୁ ସମାନ ସମାନ ଭାଗରେ ଭାଙ୍ଗି ଛଲିଲା ଓ ମିତାଳୀ ପ୍ରତିଥର ଗୋଟିଏ ଭାଗକୁ ପେନସିଲରେ ରଙ୍ଗ କଲା। ଆସ ଦେଖୁବା, କାଗଜରେ ସେମାନେ କିପରି ରଙ୍ଗ କଲେ ।

ଚିତ୍ର	କାଗଜଖଣ୍ଡର ମୋଟ ଭାଗ ସଂଖ୍ୟା	କଳାରଙ୍ଗ ଥିବା ଭାଗ	କଳାରଙ୍ଗ ଥିବା ଅଂଶର ରଙ୍ଗୀନ ଅଂଶର ଉଗ୍ରସଂଖ୍ୟା ରୂପ ଉଗ୍ରସଂଖ୍ୟା ରୂପ	
			ଉଗ୍ରସଂଖ୍ୟା ରୂପ	ଉଗ୍ରସଂଖ୍ୟା ରୂପ
	୨ ସମାନ ଭାଗ	ଅଧା	$\frac{1}{9}$	$\frac{1}{9}$
	୩ ସମାନ ଭାଗ	ଏକ ତୃତୀୟାଂଶ	$\frac{1}{3}$	$\frac{1}{3}$
	୪ ସମାନ ଭାଗ	ଏକ ଚତୁର୍ଥାଂଶ	$\frac{1}{4}$	$\frac{1}{4}$
	୫ ସମାନ ଭାଗ	ଏକ ପଞ୍ଚମାଂଶ	$\frac{1}{5}$	$\frac{1}{5}$
	୬ ସମାନ ଭାଗ	ଏକ ଷଷ୍ଠାଂଶ	$\frac{1}{6}$	$\frac{1}{6}$
	୭ ସମାନ ଭାଗ	ଏକ ସପ୍ତମାଂଶ	$\frac{1}{7}$	$\frac{1}{7}$
	୮ ସମାନ ଭାଗ	ଏକ ଅଷ୍ଟମାଂଶ	$\frac{1}{8}$	$\frac{1}{8}$
	୯ ସମାନ ଭାଗ	ଏକ ନବମାଂଶ	$\frac{1}{9}$	$\frac{1}{9}$
	୧୦ ସମାନ ଭାଗ	ଏକ ଦଶମାଂଶ	$\frac{1}{10}$	$\frac{1}{10}$

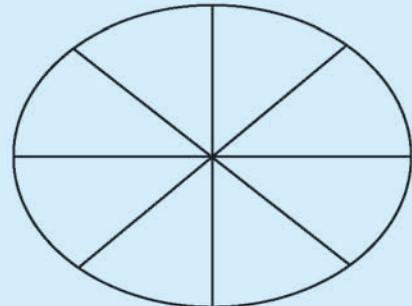
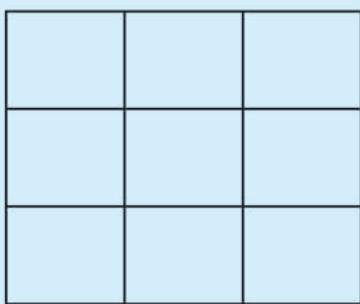
ପୂର୍ବପୃଷ୍ଠାରେ ଥିବା ସାରଣୀକୁ ଲକ୍ଷ୍ୟ କର । ଏଠାରେ କାଗଜର ଉତ୍ତର କଳା ରଙ୍ଗ ହୋଇଥିବା ଅଂଶ ପୂରା କାଗଜର ଏକ ଅଂଶ ଓ ରଙ୍ଗାନ୍ ଅଂଶ ମଧ୍ୟ ପୂରା କାଗଜର ଏକ ଅଂଶ । କଳା ରଙ୍ଗ ହୋଇଥିବା ଅଂଶ ଓ ରଙ୍ଗାନ୍ ଅଂଶକୁ ସୂଚିତଥିବା ଭଗ୍ନସଂଖ୍ୟାମାନଙ୍କରିଲବ ଓ ହର ମଧ୍ୟରେ କେଉଁଠି ବଡ଼ ଓ କେଉଁଠି ସାନ ହୋଇ ଥିବାର ଦେଖୁଛ ? ଯାହା ଦେଖିଲେ ତାହା ତଳେ ଥିବା ଖାଲି ସ୍ଥାନରେ ଲେଖ ।

କଳା ରଙ୍ଗ ହୋଇଥିବା ଅଂଶରେ, ହର ଅପେକ୍ଷା ଲବ _____ । ରଙ୍ଗାନ୍ ଅଂଶରେ, ହର ଅପେକ୍ଷା ଲବ _____ । ଗୋଟିଏ କାଗଜର କଳା ରଙ୍ଗ ହୋଇଥିବା ଅଂଶଟି ପୂରା କାଗଜ ଠାରୁ ସାନ । ସାରଣୀରେ ଲେଖାଥିବା ଭଗ୍ନସଂଖ୍ୟାଗୁଡ଼ିକ ଗୋଟିଏ ଗୋଟିଏ ପ୍ରକୃତ ଭଗ୍ନସଂଖ୍ୟା । ଯେଉଁ ଭଗ୍ନସଂଖ୍ୟା ଲବ ଠାରୁ ହର ବଡ଼, ତାକୁ ପ୍ରକୃତ ଭଗ୍ନସଂଖ୍ୟା କହନ୍ତି ।

(କ) ତୁମେ ଆଉ କେତୋଟି ପ୍ରକୃତ ଭଗ୍ନସଂଖ୍ୟାର ଉଦାହରଣ ତଳ କୋଠିରେ ଲେଖ ।

(ଘ) ନିମ୍ନେ ପ୍ରତ୍ୟେକ ଚିତ୍ରରେ ରେଖାଙ୍କନ କରି ଭିନ୍ନ ଭିନ୍ନ ପ୍ରକୃତ ଭଗ୍ନସଂଖ୍ୟା ଗଠନ କର ଓ ଚିତ୍ର ତଳେ ଭଗ୍ନସଂଖ୍ୟାଟିକୁ ଲେଖ ।

ସମହର ବିଶିଷ୍ଟ ଭଗ୍ନସଂଖ୍ୟା ମଧ୍ୟରେ ବଡ଼-ସାନ

ପିଣ୍ଡୁ ଓ ଚିଣ୍ଡୁ ଦୁଇ ସାଙ୍ଗ । ଦିନେ ଗୋଟିଏ ଫର୍ଦ୍ଦ ଧଳା କାଗଜ ଆଣି ସେଥିରୁ ସମାନ ଆକାରର ସାତୋଟି କାଗଜ ପଟି ତିଆରି କଲେ । କାଗଜ ପଟିଗୁଡ଼ିକୁ ୧, ୨, ୩.....୩ ସଂଖ୍ୟା ଦ୍ୱାରା ଚିହ୍ନିତ କଲେ । ତା'ପରେ ପିଣ୍ଡୁ ପ୍ରତ୍ୟେକ କାଗଜ ପଟିକୁ ଆଠ ସମାନ ଭାଗରେ ଭାଙ୍ଗ କଳା ଓ ଚିଣ୍ଡୁ ପ୍ରତି କାଗଜ ପଟିରେ ବିଭିନ୍ନ ସଂଖ୍ୟକ ଭାଗକୁ ପେନ୍ସିଲରେ ରଙ୍ଗ ଦେଲା । ଆସ, ବର୍ତ୍ତମାନ ପ୍ରତ୍ୟେକ କାଗଜ ପଟିକୁ ଦେଖିବା ।

କାଗଜ ପଟିର କ୍ରମିକ ସଂଖ୍ୟା	କାଗଜ ପଟି	ଚିତ୍ରିତ ଭାଗ ସଂଖ୍ୟା	ପୂରା ପଟିର କେତେ ଅଂଶ ଚିତ୍ରିତ
୧ମ		୧ ୮	୧ ୮
୨ୟ		୨ ୮	୨ ୮
୩ୟ		୩ ୮	୩ ୮
୪ୟ		୪ ୮	୪ ୮
୫ମ		୫ ୮	୫ ୮
୬ୟ		୬ ୮	୬ ୮
୭ମ		୭ ୮	୭ ୮

ରଙ୍ଗ କରାଯାଇଥିବା ଅଂଶର ପରିମାଣ ଅନୁଯାୟୀ କମରୁ ଅଧିକ କ୍ରମରେ କାଗଜପଟିରୁଡ଼ିକୁ ସଜାଯାଇ ପାରିବ କି ?

ରଙ୍ଗିନ୍ ଅଂଶକୁ ଦୁଲନାକରି, ସାନରୁ ବଡ଼ କ୍ରମରେ କାଗଜ ପଟି ଗୁଡ଼ିକର କ୍ରମିକ ସଂଖ୍ୟାକୁ ପ୍ରଥମ ଧାର୍ତ୍ତିରେ ଥିବା ଶୂନ୍ୟ କୋଠରିରେ ପୂରଣ କର । ପ୍ରତ୍ୟେକ କାଗଜ ପଟିରେ ରଙ୍ଗିନ୍ ଅଂଶକୁ ସୂର୍ଯ୍ୟଥିବା ଭଗ୍ନସଂଖ୍ୟା ଗୁଡ଼ିକୁ ଦ୍ୱିତୀୟ ଧାର୍ତ୍ତିରେ ଥିବା ଶୂନ୍ୟ କୋଠରିରେ ପୂରଣ କର ।

କ୍ରମିକ ସଂଖ୍ୟା	୧ମ						୭ମ
ରଙ୍ଗିନ୍ ଅଂଶର ପରିମାଣ ସୂଚକ	୧ ୮						୭ ୮
ଭଗ୍ନ ସଂଖ୍ୟା							

☞ ତୁମେ ଲେଖୁଥିବା ପ୍ରତ୍ୟେକ ଭଗ୍ନସଂଖ୍ୟାର ଲବ ଓ ହର ମଧ୍ୟରେ କିଏ ବଡ଼, କିଏ ସାନ ଲେଖ:

ଯେପରି : $\frac{9}{\Gamma}$ ରେ ହର ଠାରୁ ଲବ ସାନ

ସେହିପରି : $\frac{9}{\Gamma}$ ରେ..... $\frac{8}{\Gamma}$ ରେ.....

$\frac{9}{\Gamma}$ ରେ..... $\frac{9}{\Gamma}$ ରେ.....

$\frac{8}{\Gamma}$ ରେ..... $\frac{9}{\Gamma}$ ରେ.....

ଆସ, ୧ମ ପଚି ସହ ୨ୟ ପଚିକୁ ତୁଳନା କରିବା-

୧ମ ପଚି

୨ୟ ପଚି

କେଉଁ ପଚିର ରଙ୍ଗିନ୍ ଅଂଶ ଅଧିକ ?

ନିଶ୍ଚିତ ଭାବେ ତୁମେ କହିବ ୨ୟ ପଚିର ରଙ୍ଗିନ୍ ଅଂଶ ଅଧିକ । ଏଣୁ ଆମେ ଦେଖୁଲେ $\frac{9}{\Gamma} > \frac{9}{\Gamma}$ ସେହିପରି ୨ୟ ଓ ୩ୟ ପଚିକୁ ତୁଳନା କରି ଯାହା ଦେଖୁବା ତାହା ତଳେ ଲେଖ ।

୨ୟ ଓ ୪ର୍ଥ ପଚିକୁ ତୁଳନା କରି କ'ଣ ଦେଖୁବା ?

☞ ବର୍ତ୍ତମାନ ତଳେ ଥିବା ଶୂନ୍ୟସ୍ଥାନ ପୂରଣ କର :

$$\begin{array}{rcl} \frac{9}{\Gamma} & \text{ଠାରୁ} & \frac{9}{\Gamma} \dots \dots \dots \\ & \Gamma & \Gamma \end{array}$$

$$\begin{array}{rcl} \frac{9}{\Gamma} & \text{ଠାରୁ} & \frac{9}{\Gamma} \dots \dots \dots \\ & \Gamma & \Gamma \end{array}$$

$$\begin{array}{rcl} \frac{9}{\Gamma} & \text{ଠାରୁ} & \frac{8}{\Gamma} \dots \dots \dots \\ & \Gamma & \Gamma \end{array}$$

$$\begin{array}{rcl} \frac{8}{\Gamma} & \text{ଠାରୁ} & \frac{9}{\Gamma} \dots \dots \dots \\ & \Gamma & \Gamma \end{array}$$

ଆମେ କ'ଣ ଜାଣିଲେ ?

ଯଦି ଦୁଇଟି ଭଗ୍ନସଂଖ୍ୟାର ହର ସମାନ, ତା ହେଲେ ସେମାନଙ୍କ ମଧ୍ୟରେ ଯେଉଁ ଭଗ୍ନସଂଖ୍ୟାର ଲବ ବଡ଼, ସେହି ଭଗ୍ନସଂଖ୍ୟାଟି ଅନ୍ୟଠାରୁ ବଡ଼ ଓ ଯେଉଁ ଭଗ୍ନସଂଖ୍ୟାର ଲବ ସାନ, ସେହି ଭଗ୍ନସଂଖ୍ୟାଟି ଅନ୍ୟଠାରୁ ସାନ ।

যেৱঁ ভগ্নসংশ্যা মানকু হৰ সমান অটকি, ষেমানকু সমহৰ বিশিষ্ট ভগ্নসংশ্যা কহকি।

 তুম মনৰু যে কৌশলি ৪ টি সমহৰ বিশিষ্ট ভগ্নসংশ্যা লেখ।
ষেগুড়িকু বড়ৰু স্বান কুমৰে সজাআ।

অভ্যাস কাৰ্য্য

১. (ক) হৰকু ৩ নেৱ যেতেগুড়ি প্ৰকৃত ভগ্নসংশ্যা লেখাযাজপাৰে ষেগুড়িকু লেখ।
(খ) হৰ ৫ হোলথুবা কেতোটি প্ৰকৃত ভগ্নসংশ্যা লেখুবা সম্ভব ?
২. বন্ধনী মাথৰু ঠিক সংশ্যা বাছি খালি ঘৰে লেখ, যেমিতিকি এক প্ৰকৃত ভগ্নসংশ্যা গতন হেব।

(ক) $\frac{5}{\square}$

(খ)

$\frac{\square}{9}$

(গ)

$\frac{8}{\square}$

(৪, ৫, ১০)

(৯, ১, ৩)

(৯, ১, ৭)

(ঘ) $\frac{3}{\square}$

(ঙ)

$\frac{\square}{10}$

(চ)

$\frac{8}{\square}$

(৩, ৪, ৯)

(১, ১০, ০)

(৩, ৭, ১)

৩. ১, ৩, ৪, ৭ সংশ্যা মানকু লব ও হৰ রূপে নেৱ যেতে সংশ্যক প্ৰকৃত ভগ্নসংশ্যা গতাযাজ পাৰিব
গতি ও লেখ।

৪. নিম্ন ভগ্ন সংশ্যাগুড়িকৰ লবকু গোল বুলাআ।

$$\frac{1}{5}, \frac{1}{9}, \frac{9}{4}, \frac{3}{8}, \frac{7}{4}, \frac{4}{5}$$

৫. নিম্ন ভগ্ন সংশ্যাগুড়িকৰ হৰকু গোল বুলাআ।

$$\frac{1}{9}, \frac{9}{3}, \frac{3}{4}, \frac{4}{8}, \frac{8}{7}, \frac{7}{1},$$

৬. উপমুক্ত ভগ্নসংশ্যা লেখ।

দুই বিভক্ত পাঞ্চ,

ষাত বিভক্ত নথ,

আৱ বিভক্ত নথ,

ছৰি বিভক্ত ষাত,

চিনি বিভক্ত পাঞ্চ,

এক বিভক্ত দশ

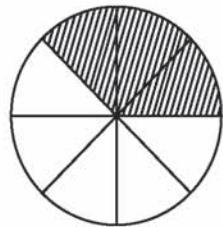
୭. ଛବି ଦେଖୁ ଖାଲି ଘର ପୂରଣ କର।

ରେଖା ଚିହ୍ନିତ ଅଂଶ = ...

ଧଳା ଥିବା ଅଂଶ = ...

(ଖ)

ରେଖା ଚିହ୍ନିତ ଅଂଶ = ...

ଧଳା ଥିବା ଅଂଶ = ...

ସମଲବ ବିଶିଷ୍ଟ ଭଗ୍ନାଂଶ୍ୟା ମଧ୍ୟରେ ବଡ଼-ସାନ

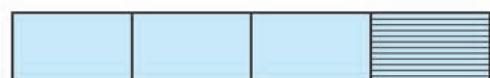
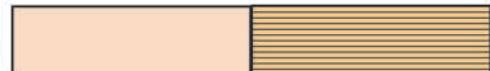
ଆଉ ଦିନକର କଥା । ପିଣ୍ଡୁ ଓ ଚିଣ୍ଡୁ ୪ ଟି ସମାନ ଆକାରର କାଗଜପଟି ନେଲେ ଓ ସେଗୁଡ଼ିକୁ ୧, ୨, ୩ ଓ ୪ ସଂଖ୍ୟା ଲେଖୁ ଚିହ୍ନିତ କଲେ । ପ୍ରତ୍ୟେକ କାଗଜପଟିକୁ ବିଭିନ୍ନ ସଂଖ୍ୟକ ସମାନ ଭାଗରେ ଭାଗ କଲେ । ପ୍ରତ୍ୟେକ ପଟିରୁ ଗୋଟିଏ ଭାଗକୁ ପେନ୍-ସିଲରେ ରଙ୍ଗକଲେ ।

କାଗଜ ପଟିର କ୍ରମିକ ସଂଖ୍ୟା	କାଗଜ ପଟିର ଚିହ୍ନିତ ଅଂଶ	ଚିହ୍ନିତ ଭାଗର ପରିମାଣ	ଚିହ୍ନିତ ଅଂଶ ସୂଚକ ଭଗ୍ନାଂଶ୍ୟା
୧		ଅଧା	$\frac{1}{9}$
୨		୧ ଚତୁର୍ଥାଂଶ	$\frac{1}{4}$
୩		୧ ପଞ୍ଚମାଂଶ	$\frac{1}{5}$
୪		୧ ଅଷ୍ଟମାଂଶ	$\frac{1}{8}$

ପିଣ୍ଡୁ, ଚିଣ୍ଡୁକୁ ୧ମ ଓ ୨ୟ ପଟି ଦୁଇଟି ଦେଖାଇ ପରିଲା- “କହିଲୁ, କେଉଁ ପଟିର ରଙ୍ଗିନ୍ ଅଂଶ ଅଧିକ ?”

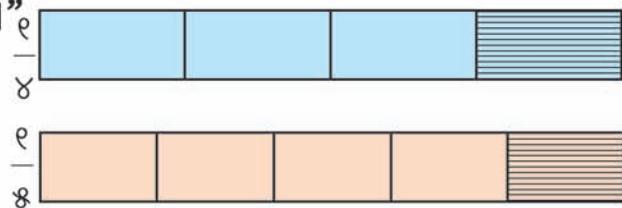
ଚିଣ୍ଡୁ ଉଭର ଦେଲା- “ ୧ମ ପଟିର ରଙ୍ଗିନ୍ ଅଂଶ ଅଧିକ । ”

ପିଣ୍ଡୁ ପରିଲା- “ ତେବେ କହିଲୁ $\frac{1}{9}$ ଓ $\frac{1}{4}$ ମଧ୍ୟରେ କିଏ ବଡ଼ ? ”

ଚିଶୁ: “ପଟିର ରଙ୍ଗିନ୍ ଅଂଶକୁ ଦେଖୁ ତ ଜଣାଯାଉଛି $\frac{1}{4}$ ଠାରୁ $\frac{1}{9}$ ବଡ଼ । ମାତ୍ର ଏ ଭଗ୍ନସଂଖ୍ୟା ଦୁଇଟିର ହର ସମାନ ନାହିଁ । ତେବେ କାଗଜ ପଟି ନଦେଖୁ ବଡ଼ ସାନ କେମିତି ଜଣିବା ?”

ପିଶୁ: “ଆଉ ଦୁଇଟି ପଟି ନେଇ ଦେଖୁବା କ’ଣ ହେଉଛି ।”

ତା ପରେ ୨ ଘନ ଓ ଗାଧ ପଟିକୁ ନେଇ ପାଖା ପାଖୁ ରଖିଲା ଓ ଉଭୟେ ଦେଖୁଲେ- $\frac{1}{4}$ ଠାରୁ $\frac{1}{9}$ ବଡ଼ ।

ପିଶୁ: “ବର୍ତ୍ତମାନ ଦେଖ । ଏଠାରେ ବି ହର ସମାନ ନାହିଁ, ମାତ୍ର ସେମାନଙ୍କର ଲବ ସମାନ ।”

ଏଣୁ ଦେଖୁଲେ- ଦୁଇଟି ଭଗ୍ନସଂଖ୍ୟା ମଧ୍ୟରେ ଲବ ଦୁଇଟି ସମାନ ହୋଇଥିଲେ, ଯେଉଁଟିରେ ହର ସାନ, ସେଇଟି ବଡ଼ । ସମାନ ଲବ ଥିବା ଭଗ୍ନସଂଖ୍ୟାମାନଙ୍କ ମଧ୍ୟରୁ ଯେଉଁଟିର ହର ସବୁଠୁ ବଡ଼, ସେ ଭଗ୍ନସଂଖ୍ୟାଟି ସବୁଠାରୁ ସାନ ।

☞ ପଟି ଚାରୋଟିର ଚିତ୍ରିତ ଅଂଶକୁ ସୂଚିତଥିବା ଭଗ୍ନସଂଖ୍ୟାଗୁଡ଼ିକ ମଧ୍ୟରେ ସବୁଠାରୁ ବଡ଼ କିଏ ଓ ସବୁଠାରୁ ସାନ କିଏ ?

ସବୁଠୁ ବଡ଼ ହେଉଛି..... | ସବୁଠୁ ସାନ ହେଉଛି..... |

ବର୍ତ୍ତମାନ ଆମେ ପଟିର ଚିତ୍ରିତ ଅଂଶକୁ ସୂଚିତଥିବା ଭଗ୍ନସଂଖ୍ୟାଗୁଡ଼ିକୁ ସାନରୁ ବଡ଼ କ୍ରମରେ ସଜାଇବା ।

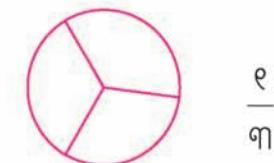
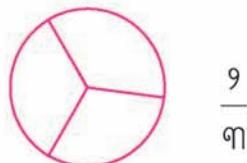
ପୂର୍ବ ପୃଷ୍ଠାରେ ଥିବା ଭଗ୍ନସଂଖ୍ୟା ଗୁଡ଼ିକୁ ସାନରୁ ବଡ଼ କ୍ରମରେ ସଜାଇବା ।

ସାନରୁ ବଡ଼ କ୍ରମରେ < ଚିତ୍ର ବ୍ୟବହାର କର - $\frac{1}{1} < \frac{1}{4} < \frac{1}{8} < \frac{1}{9}$

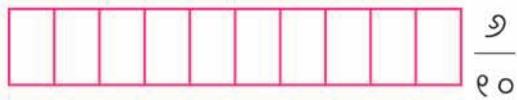
ଅଭ୍ୟାସ କାର୍ଯ୍ୟ

୧. ପ୍ରତ୍ୟେକ ଚିତ୍ର ପାଖରେ ଭଗ୍ନସଂଖ୍ୟାଟିଏ ଲେଖାଯାଇଛି । ଚିତ୍ରର ଅଂଶକୁ ରଙ୍ଗ ଦିଅ ଯେପରି, ରଙ୍ଗୀନ୍ ଅଂଶଟି ଚିତ୍ର ପାଖରେ ଥିବା ସଂଖ୍ୟାକୁ ସୂଚିତକରିବ । ଚିତ୍ର ଦେଖୁ ସଂଖ୍ୟା ଦୁଇଟି ମଧ୍ୟରେ କିଏ ବଡ଼ ଗୋଲ ବୁଲାଅ ।

(କ)

(ଖ)

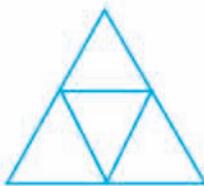

$$\frac{7}{10}$$

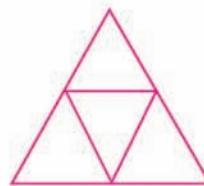

$$\frac{10}{10}$$

(ଘ)

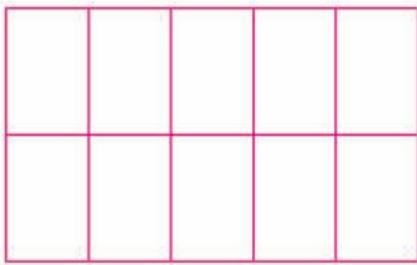

$$\frac{3}{4}$$

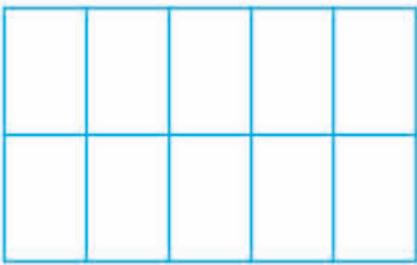

$$\frac{9}{4}$$

(ଘ)

$$\frac{1}{10}$$

$$\frac{10}{10}$$

୨. କୋଠରିରେ ଉପଯୁକ୍ତ (< ବା >) ଚିହ୍ନ ଦିଆ ।

(କ)

$$\frac{1}{5} \quad \boxed{} \quad \frac{3}{5}$$

(ଖ)

$$\frac{3}{9} \quad \boxed{} \quad \frac{8}{9}$$

(ଗ)

$$\frac{3}{4} \quad \boxed{} \quad \frac{1}{4}$$

(ଘ)

$$\frac{1}{10} \quad \boxed{} \quad \frac{9}{10}$$

(ଡ)

$$\frac{8}{9} \quad \boxed{} \quad \frac{1}{9}$$

(ତ)

$$\frac{9}{5} \quad \boxed{} \quad \frac{8}{5}$$

୩. ଚିହ୍ନ (> ବା <) ଦେଖି ଶୂନ୍ୟ କୋଠରିରେ ଉପଯୁକ୍ତ ପ୍ରକୃତ ଭଗ୍ନ ସଂଖ୍ୟାଟିଏ ଲେଖ ।

(କ)

$$\frac{3}{4} > \boxed{}$$

$$\frac{8}{5} > \boxed{}$$

$$\frac{1}{3} > \boxed{}$$

$$\boxed{}$$

(ଘ)

$$\frac{9}{5} > \boxed{}$$

$$\frac{9}{3} > \boxed{}$$

$$\frac{8}{5} < \boxed{}$$

$$\boxed{}$$

୪. (କ) ଉପର ୩ (କ) ପ୍ରଶ୍ନରେ କେତୋଟି ଉଭର ସମ୍ଭବ ?

(ଖ) ତୁମର ଉଭରକୁ ତୁମ ସାଙ୍ଗର ଉଭର ସହ ମିଳାଅ ।

୪. ନିମ୍ନରେ ଥିବା ଶୂନ୍ୟ କୋଠରିରେ ଉପଯୁକ୍ତ ଚିହ୍ନ (> ବା <) ବସାଅ ।

(କ) $\frac{1}{3}$ $\frac{1}{9}$

(ଖ) $\frac{7}{9}$ $\frac{7}{5}$ (ଗ) $\frac{9}{8}$ $\frac{9}{3}$

(ଘ) $\frac{1}{7}$ $\frac{8}{9}$

(ଡ) $\frac{9}{5}$ $\frac{3}{5}$ (ତ) $\frac{3}{4}$ $\frac{3}{8}$

୫. ପ୍ରତି ଧାଡ଼ିରେ ଥିବା ସବୁରୁ ସାନ ଭର୍ତ୍ତା ସଂଖ୍ୟାକୁ ଗୋଲ ବୁଲାଅ ।

(କ) $\frac{9}{5}, \frac{9}{5}, \frac{1}{5}, \frac{8}{5}$

(ଖ) $\frac{9}{8}, \frac{8}{8}, \frac{1}{8}, \frac{3}{8}$

(ଗ) $\frac{1}{8}, \frac{1}{9}, \frac{1}{7}, \frac{1}{6}$

(ଘ) $\frac{3}{8}, \frac{3}{7}, \frac{3}{5}, \frac{3}{10}$

୬. ଭର୍ତ୍ତା ସଂଖ୍ୟାଗୁଡ଼ିକୁ ସାନରୁ ବଡ଼ କ୍ରମରେ ସଜାଇ ଲେଖ ।

(କ) $\frac{4}{7}, \frac{4}{8}, \frac{4}{5}, \frac{4}{1}, \frac{4}{10}$

(ଖ) $\frac{3}{1}, \frac{9}{7}, \frac{8}{1}, \frac{1}{9}$

(ଗ) $\frac{3}{8}, \frac{3}{7}, \frac{3}{10}, \frac{3}{1}, \frac{3}{5}$

(ଘ) $\frac{9}{5}, \frac{3}{5}, \frac{3}{5}, \frac{8}{5}, \frac{1}{5}$

(ଡ) $\frac{3}{1}, \frac{1}{1}, \frac{8}{1}, \frac{3}{1}, \frac{9}{1}$